

Araştırma/Research

DOI: 10.7822/omuefd.742482

OMÜ Eğitim Fakültesi Dergisi

OMU Journal of Education Faculty

2020, 39 (3) 100. Yıl Eğitim Sempozyumu Özel Sayı 1-15

Özengen (Amatör) Çalgı Eğitiminin 9-16 Yaş Aralığındaki Bireylerin Benlik Kavramı Düzeylerine Etkisi¹

Beril TEKELİ YİĞİT², Baran GÜLÜM³, Erdem ÇAĞLAR⁴

Makalenin Geliş Tarihi: 01.07.2020

Yayına Kabul Tarihi: 30.10.2020

Online Yayınlanma Tarihi: 30.11.2020

Gelişimsel açıdan çocuklukta ortaya çıkan benlik kavramı, genel olarak bireyin kendini ve çevresini ne şekilde tanımladığına dair tutumları ifade etmektedir. Benlik oluşumunda bireylerin toplumsal hassasiyeti algılamaları, arkadaşlık ilişkilerini geliştirmeleri ve çevrelerine duyarlı olmaları gibi davranışlardaki olumlu etkileri çeşitli araştırmalarla desteklenen özengen (amatör) müzik eğitiminin önemli alt boyutlarından biri de özengen çalgı eğitimidir. Çalgı çalmak için güdülenmiş istekli bireylere verilen bu eğitim, fiziksel, bilişsel ve ruhsal gelişimi amaçlamaktadır. Ancak her yaşa ve yetenek seviyesine göre kurgulanabilen özengen çalgı eğitiminin benlik kavramına etkisine yönelik bir çalışmaya rastlanılmamaktadır. Bu çerçevede araştırmada, özengen çalgı eğitiminin çocuk ve ergenlerin benlik kavramı düzeylerine etkisinin incelenmesi amaçlanmaktadır. Tarama modelinde, nicel araştırma yöntemi tercih edilen betimsel araştırmanın kavramsal çerçeve boyutunda literatür taraması yapılarak konuya ilişkin ulusal ve uluslararası kaynaklar incelenmiş; Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı özel müzik kurslarında özengen çalgı eğitimi almaya başlayan ve bu eğitimi almaya devam eden 9-16 yaş aralığındaki 151 çocuk ve ergene, kendilerine karşı tutumlarını belirlemek ve benlik algılarını ölçmek amacıyla Piers-Harris (1969) tarafından geliştirilen, Çataklı ve Öner (1986) tarafından Türkçeye uyarlanan 80 soruluk "Çocuklar İçin Öz Kavramı Ölçeği" (Piers-Harris Childrens's Self-Concept Scale) uygulanmıştır. Araştırmada, 9-16 yaş aralığındaki özengen çalgı eğitimi alan çocuk ve ergenlerin cinsiyet, yaş, özengen çalgı eğitimi süresi, çalgı ve okul türü değişkenlerini tespit etmek üzere uygulanan ölçekten elde edilen verilerin analizinde parametrik ya da parametrik olmayan testlerin kullanılıp kullanılmayacağını belirlemek ve araştırmaya dâhil olan çalışma grubuna ait verilerin normal dağılım gösterip göstermediklerini tespit etmek üzere Kolmogorov-Smirnov testi uygulanmış; ölçek sonuçlarına göre verilerinin normal dağılım göstermediği görülmüş; cinsiyet ve okul türü arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olup olmadığını saptamak için Mann Whitney U Testi; yaş, çalgı türü, özengen çalgı eğitimi süresi ortalamaları

¹ Araştırma, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Uluslararası 100.Yıl Eğitim Sempozyumu'nda sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

² Dr. Öğr. Üyesi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, beril.tekeli@omu.edu.tr, ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6498-5564>

³ Araş. Gör, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, baran.gulum@omu.edu.tr, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3028-9816>

⁴ Dr. Öğr. Üyesi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, ecaglar@omu.edu.tr, ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3465-4515>

Tekeli-Yiğit, B., Gülüm, B. & Çağlar, E. (2020). Özengen (amatör) çalgı eğitiminin 9-16 yaş aralığındaki bireylerin benlik kavramı düzeylerine etkisi. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 39(3) 100. Yıl Eğitim Sempozyumu Özel Sayı 1-15. DOI: 10.7822/omuefd742482

arasındaki farklılığın anlamlılığını test etmek amacıyla da Kruskal Wallis Testi kullanılmıştır. Testin ($\alpha=0,89$) güvenilir olduğu görülmüştür. Araştırmada, özengen çalgı eğitimi alan öğrencilerin benlik kavramı düzeylerinin yüksek düzeyde olduğu; özengen çalgı eğitimi kapsamında eğitimini aldıkları çalgı türü ve yaşlarının benlik kavramı düzeylerini etkilediği tespit edilmiştir.

Anahtar Sözcükler: Özengen müzik eğitimi, Özengen çalgı eğitimi, Benlik kavramı, Çocuk, Ergen.

GİRİŞ

Benlik değeri ve benlik saygısı ile açıklanan, benlik kavramının ögesi olan benlik algısı, 1800'lü yıllarda ele alınmaya başlanmış; önemli kuramcı ve araştırmacıların temel kavramları arasında yerini almış; insanın karmaşık, açıklanması ve herkes tarafından kabul edilmesini güçleştiren yapısından dolayı farklı şekillerde yorumlanmıştır (Özen & Gülaçtı, 2010; Topçu Bilir, 2019).

Gelişimbilimcilerin çocuklukta ortaya çıktığını vurguladıkları benlik kavramı büyük ölçüde Freud ve Piaget' den etkilenilerek, genel olarak kişinin kendisine ait özelliklerle ilişkili bilgi ve fikirler olarak ifade edilmektedir. Genel anlamda benlik kavramı, erken dönem Amerikalı psikologlarından William James'in düşünceleriyle birlikte etkin hâle gelmiştir. Harter (1988) bu kavramı, bireyin çevresi ile olan etkileşimi yoluyla elde etmiş olduğu duygu, düşünce ve deneyimleri ve tüm bu kavramları kendi kendine değerlendirmesi sonucunda gelişen bir psikolojik özellik olarak açıklamaktadır (Bee & Boyd, 2009). Argun (2005), benliği, bireyin kendisini nasıl algıladığı ve kendisi hakkındaki yargıları ile ilgili çok sayıda boyutu olan bir kavram olarak tanımlarken; Dolgin (2014), bu kavramı, öz saygının temelini oluşturan ve bireyin kişiliğinin farkında olduğu bir parça olarak ifade etmektedir. Kulaksızoğlu (2006), bu kavramın kişinin yeni bilgiler edinmesi ve çevresi ile etkileşimi sonucu ortaya çıktığını ve yine bireyin deneyimlerine bağlı olarak değişebileceğini belirtmektedir. Bu kavramla kesişen benlik algısını ise Demoulin (2000), bireysel deneyimler sonucunda çıkan olumlu ve olumsuz dönütlerin ve bilgilerin tamamını kapsayan bir kavram olarak ifade etmektedir (Ayдын, 2019).

Benlik kavramı gelişimi ile ilgili ilk basamak kişi, kendisinin farklı ve ayrı bir birey olduğunu anladığı zaman gerçekleşir. Bu farkındalık çocukluğun erken dönemlerinde başlar (Dolgin, 2014, s.297). Sekiz aşamalı psikoanalitik modelinde ise Erikson (1950) "çalışkanlığa karşı aşağılık duygusu" döneminde çocukların üretken olması gerektiği aksi takdirde yetersizlik duygusu yaşayabileceğini; "kimliğe karşı rol karışıklığı" döneminin yaşandığı ergenlik dönemini de kapsayan gençlik döneminde ise bireylerin kimliğini bulma çabası içerisinde olduğu ifade etmektedir (Aslan Yılmaz, 2016).

Vazou, Mantis, Luze ve Kragh (2017), olumlu benlik kavramı ya da algısının geliştiği düşünülen çocuklarda akademik anlamda başarılı olabilmeleri için gerekli olan davranışlara daha sık rastlandığını ve Molina (2015), bu çocukların daha az problemleri davranışa sahip olduklarını gözlemlediklerini belirtmektedir. (Akt. Topçu Bilir, 2019). Olumlu benlik gelişimi ya da kavramına sahip olmak kişiyi motive ederken aynı zamanda kişinin davranışlarını da yönetmektedir (Dolgin, 2014, s.300). Yine Oyserman ve Markus (1990a; 1990b)kendileri ile ilgili olumlu algılara sahip olmayan bireylerin antisosyal davranışlar sergilediklerini ve üreticilikten uzak olduklarını iddia etmekte; Dolgin (2014), olumlu benlik kavramının bireyin dışa dönük olmasını sağladığını, arkadaşlık ilişkilerini desteklediğini, bireyi yeni etkinlikleri deneme ve sorunlarla başa çıkma konusunda güven verdiğini belirtmektedir.

Argun (2005) anne baba tutumlarından yola çıkarak, çocukların olumlu benlik algısına sahip olabilmeleri için onların çabasının önemsenmesi gerektiğini aksi takdirde performans üzerine odaklanıldığında performans kaygısına yol açılacağını vurgulamaktadır. Özçiçek (2014) ise onların hata yapma ve başarısız olma korkusunun beraberinde kaçınma gibi davranışları tercih ederek yetersizlik duygusu ile baş etmeye çalışacaklarını belirtmektedir. Bu bilgiden hareketle, eğitim-öğretim ortamlarında, öğrencilerin hangi alanda olursa olsun yalnızca performansı üzerine odaklanılmasının sakıncalı olacağı göz ardı edilmemeli ve onların hevesini artıracak uygulamalara yer verilmelidir.

Bu bilgiler çerçevesinde bireyin, benlik gelişiminde ilk etkiyi yaratan ailesel çevresinin ardından adım attığı eğitimsel çevrenin önemi büyüktür. Eğitim süreci çerçevesinde, okul çağına gelen çocuklar, kendilerine yönelik değerlendirmelerinde daha özerk bir konuma gelirken, somut benlik kavramlarının giderek daha soyut, karşılaştırmalı ve daha genel bir benlik tanımına yöneldiği bilinmektedir (Bee&Boyd, 2009).Çocukluk ve ergenlik döneminin büyük bir bölümünü kapsayan eğitim-öğretim ortamlarında bireylerin benlik gelişimi sürecinin devam ettiği düşünüldüğünde, akran etkileşiminden eğitim programına kadar her boyutun değerlendirilmesi ve etkileri incelenmeye ve tartışılmaya açıktır. Bu kapsamda, okullarda çeşitli müziksel etkinliklere katılan öğrencilerin benlik saygısı düzeylerinin, bu etkinliklere katılmayan öğrencilerin benlik saygısı düzeylerine göre olumlu yönde farklılık gösterdiği (Küçük, 2011) bilgisi ile; programlı olan ve bireyin kendi yaşantısı yoluyla istendik müziksel davranışları kazandırmayı amaçlayan müzik eğitiminin bir boyutu olan, alana özgü uzmanlığın elde edilmesini sağlayan mesleki müzik eğitimi ile toplumdaki tüm bireylerin temel düzeyde müzik eğitimi almalarını destekleyen genel müzik eğitimi arasında köprü görevi gören özengen müzik eğitimi, müziği seven bireylere sunulan ve bireylerin müzikten zevk almasını sağlayan bir müzik eğitimi boyutu (Uçan, 1994; Çağlar, 2011) olarak bireyin benlik gelişiminde de etkili olabilir.

Mesleki müzik eğitiminin aksine müziği mükemmel olarak icra etme kaygısını yaratmadan ve bireyi çabalamaktan vazgeçirmeden; kurslar, halk eğitim ve özel dersler yoluyla alınan bu eğitimin (Uçan, 1994, s. 26) öğrencilerin bireysel gelişimine, kendilerini gerçekleştirebilmelerine, sosyal ilişkilerine, diğer bireylerle olan etkileşimlerine katkı sağladığı düşünülmektedir (Uslu, 2009) (Akt. Tepeli, 2018).

Bireyin müziksel hazırbulunuşluk düzeyine bakılmaksızın müzik faaliyetlerini destekleyen özengen müzik eğitimi çoğunlukla çalgı eğitimi ile anılmaktadır (Çağlar & Tekeli, 2018). Mesleki çalgı eğitimine kıyasla çok daha kapsayıcı olan özengen çalgı eğitimi yine bu özelliği sebebiyle çok sayıda insanın müziksel ihtiyacına –çalma, söyleme, birlikte müzik yapma gibi- yanıt vermektedir. Dolayısıyla geniş kitlelerin müziksel çevreye ulaşmalarını sağlamakta ve daha çok insanın kendini gerçekleştirmesine aracı olduğu varsayılmaktadır.

Mesleki müzik eğitiminin aksine müziğe başlamak için özel yeterlik gerektirmeyen ve çok sayıda insana hitap eden özengen müzik eğitimi çerçevesinde Türkiye’de özengen çalgı eğitiminin çocuk ve ergenlerin benlik kavramı ya da algılarına etkisine yönelik bir çalışmaya rastlanmadığı görülmüştür. Bu noktada araştırmanın özengen müzik eğitimi ve çalgı eğitimi araştırmacıları ve uzmanlarına kaynak oluşturacağı düşünülmektedir.

Araştırmada, özengen çalgı eğitiminin 9-16 yaş aralığındaki çocuk ve ergen öğrencilerin benlik kavramı düzeylerine etkilerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Bu çerçevede araştırmanın problem cümlesi:

“Özengen çalgı eğitimi alan 9-16 yaş grubu çocuk ve ergenlerin benlik kavramı düzeyleri çeşitli değişkenlere göre nasıldır?” olarak belirlenmiştir.

Araştırmanın alt problemleri:

1. Özengen çalgı eğitimi alan 9-16 yaş grubundaki çocuk ve ergenlerin benlik kavramı düzeyleri cinsiyet değişkenine göre farklılık göstermekte midir?
2. Özengen çalgı eğitimi alan 9-16 yaş grubundaki çocuk ve ergenlerin benlik kavramı düzeyleri okul türü değişkenine göre farklılık göstermekte midir?
3. Özengen çalgı eğitimi alan 9-16 yaş grubundaki çocuk ve ergenlerin benlik kavramı düzeyleri yaş değişkenine göre farklılık göstermekte midir?
4. Özengen çalgı eğitimi alan 9-16 yaş grubundaki çocuk ve ergenlerin benlik kavramı düzeyleri çalgı türü değişkenine göre farklılık göstermekte midir?

5. Özengen çalgı eğitimi alan 9-16 yaş grubundaki çocuk ve ergenlerin benlik kavramı düzeyleri çalgı eğitimi süresi değişkenine göre farklılık göstermekte midir?

YÖNTEM

Araştırma Modeli

Araştırma, betimseldir ve bir konuya ya da olaya ilişkin katılımcı görüşlerini, ilgi, beceri, yetenek, tutum gibi niteliklerini belirleme ve diğer araştırmalara göre daha büyük örneklemeler üzerinde uygulanabilirliği (Büyüköztürk, 2010; 231) bakımından nicel araştırma yöntemi kapsamında, tarama modelinde bir araştırmadır. Araştırmanın kavramsal çerçeve boyutunda literatür taraması yapılarak konuya ilişkin ulusal ve uluslararası kaynaklar incelenmiş, ayrıca çalışma grubuna bir anket uygulaması gerçekleştirilmiştir.

Çalışma grubu

Araştırmanın veri toplama sürecinde, araştırmacılara geribildirim sağlayan/erişilebilen (Ankara, Antalya, İzmir ve Samsun illerindeki) MEB'e bağlı hizmet veren, öğrenci sayısı yoğun olan ve müzik dershanelerinde özengen çalgı eğitimi almaya başlayan ve bu eğitimi sürdüren 9-16 yaş aralığındaki 151 öğrenci araştırmanın çalışma grubunu oluşturmaktadır.

Tablo 1.

Araştırmaya Katılan Özengen Çalgı Eğitimi Alan Öğrencilerin Cinsiyet, Okul Türü ve Yaşadıkları Şehir Dağılımları

Cinsiyet	N	%	Okul Türü	N	%	Şehir	N	%
Kız	97	64	Özel	76	50	Ankara	70	46
Erkek	54	36	Devlet	75	50	İzmir	40	27
						Antalya	27	18
						Samsun	14	9

Tablo 2.

Araştırmaya Katılan Özengen Çalgı Eğitimi Alan Öğrencilerin Yaş, Eğitimini Aldıkları Çalgı Türü ve Çalgı Eğitimi Süresi Dağılımları

Yaş	N	%	Çalgı Türü	N	%	Yıl	N	%
9	27	18	Piyano	85	57	1	53	35
10	22	15	Gitar	26	17	2	20	13
11	20	13	Keman	32	21	3	19	13
12	25	17	Diğer	7	5	4	30	20
13	11	7				5	11	7
14	16	11				6	18	12
15	11	7						
16	18	12						

Veri Toplama Araçları

Katılımcı Bilgi Formu

Araştırmacılar tarafından geliştirilen formda, araştırma sürecine dâhil olan öğrencilerin yaşı, cinsiyeti, okul türü, çalgı türü ve özengen çalgı eğitimi süresinin tespit edilmesi amacıyla 5 soru yer almaktadır.

Piers-Harris Çocuklar İçin Öz Kavramı Ölçeği

Araştırmada, 9-16 yaş aralığındaki 151 çocuk ve ergenin kendilerine karşı tutumlarını belirlemek ve benlik algılarını ölçmek amacıyla Piers-Harris (1969) tarafından geliştirilen, Çataklı'nın (1985) Transliteration Equivalence and Reliability of The Turkish Version of The Piers-Harris Children's Self-Concept Scale adlı yüksek lisans tezi ve Öner'in (1986) Çocuklarda Öz Kavramı Ölçeği: Piers-Harris Ölçeği'nin Bir Çeviri ve Güvenirlik Çalışması adlı araştırma makalesi kapsamında uyarlanan "Çocuklar İçin Öz Kavramı Ölçeği" (Piers-Harris Childrens's Self-ConceptScale) uygulanmıştır. Ölçeğin 164 maddeden oluşan Türkçe formu 3., 4. ve 6. sınıf öğrencilerine uygulanarak aynı yönde yanıtlanan maddelerin çıkarılması ile 140 maddeye indirilmiştir; 3., 6. ve 10. sınıf öğrencilerine uygulanmasının ardından tekrar niteliğinde olan maddeler çıkarılarak 95 maddeye indirilmiştir. Ölçeğin bu formu 3., 6. ve 10. sınıfta okuyan kız ve erkek öğrencilere uygulanmış; Kuder-Richardson 21 formülü ile homojenlik katsayıları 0.78 ile 0.93 arasında bulunmuştur. Aynı gruba iki kez (4 ay ara ile) uygulanan ölçeğin değişmezlik katsayıları 3. sınıf öğrencileri için 0.72, 6.sınıf öğrencileri için 0.71, 10 sınıf öğrencileri için 0.72 olarak hesaplanmıştır. İchtutarlık katsayılarının 0.87 ile 0.90 arasında olduğu tespit edilmiş; madde analizi uygulandıktan sonra 80 maddeye düşürülerek son hâlini almıştır (Öner, 2012).

Testin her maddesinde katılımcılardan evet ya da hayır şıklarından birini seçmeleri ve işaretlemeleri beklenmektedir. Ölçekten alınan yüksek puan katılımcının kendisi için olumlu, düşük puan ise olumsuz duygu ve düşüncelere sahip olduğunu ifade etmektedir. Ölçek cevap anahtarı dikkate alınarak puanlanmaktadır ve her doğru cevap 1 puandır (Öner, 2012)

Görüşme Süreci

Kullanımı için özel bir eğitim gerektirmeyen, baskı ile çoğaltılan ölçekler, kargo gönderimi ve araştırmacıların birebir paylaşımı aracılığıyla çalışma grubuna ulaştırılmıştır. Veriler yaklaşık iki aylık süre içerisinde, Ankara, Antalya, İzmir ve Samsun şehirlerindeki erişilebilen ve MEB'e bağlı özel müzik dershanelerinde (dershanelerin izni ile) özengen çalgı eğitimi alan çocuk ve ergenlerden elde edilmiştir.

Verilerin Analizi

Araştırma verilerinin analizinde SPSS paket programı kullanılmıştır. Verilerin analizinde parametrik ya da parametrik olmayan testlerin kullanılıp kullanılmayacağını belirlemek ve araştırmaya dâhil olan çalışma grubuna ait verilerin normal dağılım gösterip göstermediklerini tespit etmek üzere Kolmogorov-Smirnov testi uygulanmıştır. Test sonuçlarına göre cinsiyet, okul türü, yaş grubu, çalgı eğitimi süresi ve çalgı türü verilerinin normal dağılım göstermediği görülmüştür.

Verilerin normal dağılım göstermemesi sebebi ile iki bağımsız/ilişkili olmayan grubun (cinsiyet, okul türü) dağılımları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olup olmadığını saptamak için Mann WhitneyU Testi; üç veya daha fazla sayıda grubun (yaş, çalgı türü, özengen çalgı eğitimi süresi) ortalamaları arasındaki farklılığın anlamlılığını test etmek amacıyla da Kruskal Wallis Testi kullanılmıştır.

Geçerlik, Güvenirlik ve Etik

Araştırmada, uygulanan testin güvenilir olup olmadığını tespit etmek amacıyla Cronbach Alpha değerine bakılmıştır. Cronbach Alpha değerinin ($\alpha=0.89$) güvenilir olduğu görülmüştür.

Etik Kurul İzin Bilgileri

Yapılan bu çalışmada "Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi" kapsamında uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur.

Etik Değerlendirmeyi Yapan Kurul Adı: Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu

Etik Değerlendirme Kararının Tarihi: 23/06/2020

Etik Değerlendirme Belgesi Sayı Numarası: 2020/403

BULGULAR

Özengen çalgı eğitimi alan 9-16 yaş grubundaki çocuk ve ergenlerin çeşitli değişkenlere göre benlik kavramı düzeylerine ilişkin veriler Tablo 3 ve Tablo 4'te yer almaktadır.

Tablo 3.

Özengen Çalgı Eğitimi Alan Öğrencilerin Cinsiyet ve Okul Türü Değişkenlerine Göre Benlik Kavramı Düzeylerine İlişkin Veriler

Cinsiyet	N	$\bar{x}$	Okul Türü	N	$\bar{x}$
Kız	97	65.16	Özel	76	63.09
Erkek	53	63.19	Devlet	75	65.86

Tablo 3'e göre, özengen çalgı eğitimi alan 9-16 yaş aralığındaki çocuk ve ergen kız öğrencilerin benlik kavramı düzeyi ortalama puanı $\bar{x}=65.16$ iken erkek öğrencilerin benlik kavramı düzeyi ortalama puanı $\bar{x}=63.19$ 'dur. Yine okul türü değişkenine göre özel okulda eğitim-öğretimi sürdüren 9-16 yaş aralığındaki çocuk ve ergenlerin benlik kavramı düzeyi ortalama puanı $\bar{x}=63.09$ iken devlet okulunda eğitim-öğretimi sürdüren 9-16 yaş aralığındaki çocuk ve ergenlerin benlik kavramı düzeyi ortalama puanı $\bar{x}=65.86$ 'dır.

Tablo 4.

Özengen Çalgı Eğitimi Alan Öğrencilerin Yaş, Özengen Çalgı Eğitimi Süresi ve Çalgı Türü Değişkenlerine Göre Benlik Kavramı Düzeylerine İlişkin Veriler

Yaş	N	$\bar{x}$	Çalgı Eğitimi Süresi	N	$\bar{x}$	Çalgı Türü	N	$\bar{x}$
9	27	68.00	1 yıl	53	62.75	Piyano	85	66.28
10	22	64.77	2 yıl	20	65.76	Gitar	26	63.91
11	20	69.90	3 yıl	19	66.50	Keman	32	65.50
12	25	61.76	4 yıl	30	63.84	Diğer	7	61.00
13	11	62.82	5 yıl	11	64.91			
14	16	63.81	6 yıl	18	67.50			
15	11	63.64						
16	18	58.61						

Tablo 4'e göre, özengen çalgı eğitimi alan çocuk ve ergenler arasında en yüksek benlik kavramı düzeyi puanına sahip olan yaş grubu 11 ($\bar{x}=69.90$) iken; en düşük benlik kavramı düzeyi puanına sahip yaş grubu 16'dır ($\bar{x}=58.61$). Tablo 4'te, özengen çalgı eğitimi alan çocuk ve ergenlerde özengen çalgı eğitimi süresi değişkeni kapsamında, en yüksek benlik kavramı düzeyi puanı ($\bar{x}=67.50$) 6 yıllık eğitim sürecini kapsamaktadır. Aynı tabloda, çalışma grubu içerisinde, çalgı değişkenine göre en yüksek benlik kavramı düzeyi puanı ($\bar{x}=66.28$) özengen piyano eğitimi alan çocuk ve ergenlerde görülürken, en düşük benlik kavramı düzeyi puanı ($\bar{x}=61.00$) diğer çalgılarla özengen eğitimi alan çocuk ve ergenlerde görülmektedir.

Araştırma bulgularına göre özengen çalgı eğitimi alan 9-16 yaş aralığındaki çocuk ve ergen öğrencilerin benlik kavramı düzeylerine dair genel ortalama puanı 80 maksimum puan üzerinden $\bar{x}=64.75$ 'tir. Dolayısıyla bu bilgi doğrultusunda özengen çalgı eğitimi alan 9-16 yaş aralığındaki çocuk ve ergenlerin benlik kavramı düzeylerinin oldukça iyi olduğu yorumu yapılabilir.

Tablo 5'te, özengen çalgı eğitimi alan 9-16 yaş aralığındaki çocuk ve ergenlerin benlik kavramı düzeyleri ile cinsiyet değişkeni arasında anlamlı bir farklılığın olup olmadığı incelenmiştir.

Tablo 5.

Özengen Çalgı Eğitimi Alan Öğrencilerin Benlik Kavramı Düzeyleri ile Cinsiyet Durumu Arasındaki Anlamlılık Durumuna İlişkin Veriler

Öz Kavramı	Cinsiyet	N	$\bar{x}$	S.S.	U	p
Ölçeği Sonucu	Kız	97	65.16	0.490	2.500	0.780
	Erkek	53	63.19			

Tablo 5 incelendiğinde, özengen çalgı eğitimi alan 9-16 yaş grubundaki çocuk ve ergenlerin cinsiyet durumları ile benlik kavramı düzeyleri arasında anlamlı farklılık ($p=0.780$, $p \leq .05$) yoktur. Bu bulguyla birlikte, özengen çalgı eğitimi alan 9-16 yaş aralığındaki çocuk ve ergenlerin benlik kavramı düzeylerinin ($\bar{x}=64.75$) yüksek olduğu, ancak Tablo 5'te sunulan verilerden hareketle öğrencilerin benlik kavramı gelişiminde etkili olan özengen çalgı eğitimi alan kız ve erkek öğrencilerin benlik kavramı düzeylerinde bir farklılık olmadığı yorumu yapılabilir.

Tablo 6'da, özengen çalgı eğitimi alan 9-16 yaş aralığındaki çocuk ve ergenlerin benlik kavramı düzeyleri ile okul türü değişkeni arasında anlamlı bir farklılığın olup olmadığı incelenmiştir.

Tablo 6.

Özengen Çalgı Eğitimi Alan Öğrencilerin Benlik Kavramı Düzeyleri ile Okul Türü Arasındaki Anlamlılık Durumuna İlişkin Veriler

Öz Kavramı	Okul Türü	N	$\bar{x}$	S.S.	U	p
Ölçeği Sonucu	Özel	76	63.09	0.514	2.440	0.204
	Devlet	75	65.86			

Özengen çalgı eğitimi alan 9-16 yaş grubundaki çocuk ve ergenlerin okul türü değişkeni ile benlik kavramı düzeyleri arasında anlamlı farklılık ($p=0.204$, $p \leq .05$) yoktur. Tablo 6'da sunulan verilerden hareketle özengen çalgı eğitimi alan 9-16 yaş aralığındaki çocuk ve ergenlerin benlik kavramı düzeylerinin yüksek olduğu ve eğitim-öğretimlerini sürdürdükleri okul türlerinin öğrencilerin benlik kavramı düzeylerine bir etkisinin olmadığı çıkarımı yapılabilir.

Tablo 7'de, özengen çalgı eğitimi alan 9-16 yaş aralığındaki çocuk ve ergenlerin benlik kavramı düzeyleri ile yaş değişkeni arasında anlamlı bir farklılığın olup olmadığı incelenmiştir.

Tablo 7.

Özengen Çalgı Eğitimi Alan Öğrencilerin Benlik Kavramı Düzeyleri ile Yaş Grubu Arasındaki Anlamlılık Durumuna İlişkin Veriler

	Yaş	N	$\bar{x}$	S.S	s.d.	x2	p
Öz Kavramı Ölçeği Sonucu	9	27	68.00	2.357	7	24.476	0.001
	10	22	64.77				
	11	20	69.00				
	12	25	61.76				
	13	11	62.82				
	14	16	63.81				
	15	11	63.64				
	16	18	58.61				

Özengen çalgı eğitimi alan 9-16 yaş grubundaki çocuk ve ergenlerin yaş değişkeni ile benlik kavramı düzeyleri arasında anlamlı farklılık ($p=0.001$, $p \leq .05$) vardır. Dolayısıyla, özengen çalgı eğitimi alan 9-16 yaş grubundaki öğrencilerin yaşları benlik kavramı düzeylerini etkilemektedir.

Tablo 8'de, özengen çalgı eğitimi alan 9-16 yaş aralığındaki çocuk ve ergenlerin benlik kavramı düzeyleri ile çalgı türü değişkeni arasında anlamlı bir farklılığın olup olmadığı incelenmiştir.

Tablo 8.

Özengen Çalgı Eğitimi Alan Öğrencilerin Benlik Kavramı Düzeyleri ile Çalgı Eğitimi Süresi Arasındaki Anlamlılık Durumuna İlişkin Veriler

	Çalgı Eğitimi Süresi	N	$\bar{x}$	S.S	s.d.	x2	p
Öz Kavramı Ölçeği Sonucu	1 yıl	53	62.75	2.473	7	0.648	0.99
	2 yıl	20	65.76				
	3 yıl	19	66.50				
	4 yıl	30	63.84				
	5 yıl	11	64.91				
	6 yıl	18	67.50				

Özengen çalgı eğitimi alan 9-16 yaş grubundaki çocuk ve ergenlerin çalgı eğitimi süresi değişkeni ile benlik kavramı düzeyleri arasında anlamlı farklılık ($p=0.99$, $p\leq 0.05$) yoktur. Bu bilgiden hareketle Tablo 8 verileri de göz önünde bulundurularak özengen çalgı eğitimi alan öğrencilerin benlik kavramı düzeylerinin yüksek olmasında, aldıkları özengen çalgı eğitimi süresinin bir etkisi yoktur yorumu yapılabilir.

Tablo 9'da, özengen çalgı eğitimi alan 9-16 yaş aralığındaki çocuk ve ergenlerin benlik kavramı düzeyleri ile çalgı türü değişkeni arasında anlamlı bir farklılığın olup olmadığı incelenmiştir.

Tablo 9.

Özengen Çalgı Eğitimi Alan Öğrencilerin Benlik Kavramı Düzeyleri ile Çalgı Türü Arasındaki Anlamlılık Durumuna İlişkin Veriler

	Çalgı Türü	N	$\bar{x}$	S.S	s.d.	x2	p
Öz Kavramı Ölçeği Sonucu	Piyano	85	66.28	1.039	5	12.946	0.024
	Gitar	26	63.91				
	Keman	32	65.50				
	Diğer	7	61.00				

Özengen çalgı eğitimi alan 9-16 yaş grubundaki çocuk ve ergenlerin çalgı türü değişkeni ile benlik kavramı düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık ($p=0.024$, $p\leq 0.05$) vardır. Bu veri ile özengen piyano eğitimi alan öğrencilerin benlik kavramı düzeyi puanı $\bar{x}=66.28$ iken, diğer kategorisindeki bateri, flüt ve viyolonsel çalgılarını çalan öğrencilerin benlik kavramı düzeyi puanı $\bar{x}=61.00$ 'dir. Dolayısıyla öğrencilerin çalgı tercihlerinin ya da çalmış oldukları çalgı türünün benlik kavramı düzeylerine etki gösterdiği yorumu yapılabilir.

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Alan araştırmaları kapsamında, müzik ve müzik eğitiminin bireylerin benlik kavramı düzeylerine etkisine yönelik az sayıda araştırmaya rastlanmaktadır. Araştırmada kullanılan ölçeğin uygulanmış olduğu, Bilgin ve Coşkuner'in (2017) Soundpainting eğitimi alan öğrencilerin özgüvenleri üzerindeki etkilerinin incelendiği makale çalışması; Deniz ve Azeri'nin (2006) mesleki müzik eğitimi alan ve almayan lise öğrencilerinin benlik kavramlarını belirlemesi ve ana dala ayrılan günlük çalışma süresi açısından benlik kavramının farklılaşıp farklılaşmadığını incelediği makale çalışması ve Colwell, Davis ve Schroeder'in (2005) hastanede yatan çocukların müzik ve resim alanlarında beste ve resim yapmalarının benlik kavramı düzeylerine etkisinin inceledikleri makale çalışması sonuçlarında olduğu gibi müziğin ve eğitiminin bireyin benlik kavramı düzeylerinde olumlu etkiler yarattığı kanıtlanmıştır. Müzik ve müzik eğitiminin çeşitli yaş grupları ve değişkenlere göre benlik kavramı gelişimine katkısı göz önünde bulundurulduğunda, mesleki ve genel müzik eğitime göre daha çok daha kapsayıcı olan özengen müzik eğitiminin geniş kitlelere ulaştığı gerçeği ile bu kitlelere olan etkilerinin sorgulanması önem arz etmektedir. Özengen müzik eğitimi, müzik yapmaya ve müziksel yaşama girmeye

güdülenmiş bireyleri, yaş ve müziksel davranış yeterliği gerektirmeden kabul eden yapısı ile varlığını, gelişimini ve uygulamalarını sürdürmektedir. Bu kapsamda bu boyutun önemli bir parçasını oluşturan ve en çok tercih edilen özengen çalgı eğitiminin müzik eğitiminin en erişilebilir türlerinden biri olduğu unutulmamalıdır. Dolayısıyla araştırma, özengen çalgı eğitiminin benlik kavramına etkisinin incelendiği ilk araştırma olması sebebiyle önemlidir. Özengen çalgı eğitimi veren eğitimciler ve kurumların uygulamalarının sorgulanmasına araç oluşturacağı ve alan araştırmacılarına yeni fikirler sunacağı düşünülen araştırmanın sonuçlarına göre:

- Araştırmanın çalışma grubu çerçevesinde özengen çalgı eğitiminin 9-16 yaş aralığındaki çocuk ve ergenlerin benlik kavramı düzeylerine etkisinin incelendiği araştırmada, bu eğitimi alan çocuk ve ergenlerin benlik kavramı düzeylerinin yüksek düzeyde olduğu,
- Araştırmanın çalışma grubu çerçevesinde özengen çalgı eğitimi alan 9-16 yaş aralığındaki kız ve erkek öğrencilerin (çocuk ve ergenlerin) benlik kavramı düzeylerinde bir farklılığın olmadığı,
- Araştırmanın çalışma grubu çerçevesinde özengen çalgı eğitimi alan ve devlet okullarında eğitim-öğretimini sürdüren 9-16 yaş aralığındaki çocuk ve ergenler ile özel okullarda eğitim-öğretimini sürdüren 9-16 yaş aralığındaki çocuk ve ergenlerin benlik kavramı düzeyleri arasında bir farklılığın olmadığı,
- Araştırmanın çalışma grubu çerçevesinde, özengen çalgı eğitimi alan 9-16 yaş aralığındaki çocuk ve ergenlerin benlik kavramı düzeylerinin yaş düzeyine göre farklılık gösterdiği,
- Araştırmanın çalışma grubu çerçevesinde, özengen çalgı eğitimi alan 9-16 yaş aralığındaki çocuk ve ergenlerin özengen çalgı eğitimlerinin ilk 1 yılı içerisinde de yüksek benlik kavramı düzeyine sahip oldukları ancak eğitim süresinin artması ile benlik düzeyi arasında bir paralelliğin olmadığı,
- Araştırmanın çalışma grubu çerçevesinde, özengen piyano eğitimi alan 9-16 yaş aralığındaki çocuk ve ergenlerin benlik kavramı düzeylerinin diğer çalgıların eğitimini alan öğrencilere göre daha yüksek olduğu; bu çalgıyı takiben öğrenciler tarafından en çok tercih edilen keman ve gitar çalgılarının özengen eğitiminin, benlik kavramı düzeylerinde etkili olduğu tespit edilmiştir.

Araştırmanın bulgu ve sonuçları çerçevesinde:

Çocuk ve ergenlerde yaş ve çalgı türlerinin benlik kavramı düzeylerinde etkili olması sebebiyle, bireylerin çocukluk ve ergenlik dönemlerinin herhangi bir aşamasında bu eğitim ile tanışmaları önerilebilir.

Araştırmadan yola çıkılarak genel müzik eğitimi ve mesleki müzik eğitimi kapsamında çalgı eğitimi alan çocuk ve ergenler ile özengen müzik eğitimi kapsamında çalgı eğitimi alan çocuk ve ergenlerin benlik kavramı düzeyleri arasındaki herhangi bir farklılığın olup olmadığına dair yürütülecek karşılaştırmalı bir araştırma gerçekleştirilebilir.

Geniş kitlelerin erişebileceği, aynı zamanda çocuk ve ergenlerin gelişiminde önemli rol oynayan benlik kavramı düzeylerini etkileyen özengen çalgı eğitiminin yaygınlaşmasını sağlayacak uygulamalara başvurulabilir.

Bu araştırmanın daha geniş örneklem grupları ile tekrarlanması önerilebilir.

KAYNAKLAR

Argun, Y. (2005). *Anne baba ve öğretmenlerin öğrenilmiş güçlülüğü ile okulöncesi çocukların davranışsal-duygusal güçlülüğü ve kendilik algısı arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.

- Arslan, Ş. (2016). *İlkokula devam eden üstün yetenekli çocukların sosyal davranış özellikleri ile benlik algıları arasındaki ilişkinin incelenmesi (Bahçelievler ilçes iörneği)*. YüksekLisansTezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Aslan Yılmaz, H. (2016). Bir derleme: benlik kavramına ilişkin bazı yaklaşımlar ve tanımlamalar. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 48, 79-89.
- Aydın, E. (2019). *Bağlanma stillerinin orta çocukluk dönemindeki çocuklarda benlik algısı ve mükemmeliyetçilik tutumu ile ilişkisinin incelenmesi*. YüksekLisansTezi, Maltepe Üniversitesi, İstanbul.
- Bee, H. & Boyd, D. (2009). *Çocuk gelişim psikolojisi*. İstanbul: KaknüsYayımları.
- Bilgin, Y. & Coşkun, S. (2017). Soundpainting uygulamalarının öğrencilerin özgüveni üzerindeki etkileri, *Turkish Studies -International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 12(4), 91-110.
- Büyükköztürk, Ş. (2010). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: PegemAkademi.
- Colwell, C. M., Davis, K. & Schroeder, L. K. (2005). The effect of composition (art or music) on the self-concept of hospitalized children, *Journal of Music Therapy*, 42(1), 49-63.
- Çağlar, E. (2011). *Özengen keman eğitimi alan öğrencilerin temel hedeflere erişme düzeylerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi (bir müzik kursu örneği)*. DoktoraTezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Çağlar, E. & Tekeli, B. (2018, Ekim). *Özengen (amatör) çalgı eğitiminin ergenlerin empati düzeyine etkisinin incelenmesi*. 3. Uluslararası Felsefe, Eğitim, Sanat ve Bilim Tarihi Sempozyumu'nda sunulmuş bildiri, Giresun Üniversitesi, Giresun.
- Çataklı, M. (1985). Transliteration equivalence and reliability of the Turkish version of the Piers-Harris children's self concept scale. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Boğaziçi Üniversitesi, İstanbul.
- Çataklı, M., & Öner, N. (1986). Çocuklarda özkavramı ölçeği: Piers-Harris Ölçeği'nin bir çeviri ve güvenilirlik çalışması. *Boğaziçi Üniversitesi Dergisi*, 12(1), 85-100.
- Demoulin, D. F. (2000). I like me: enhancing self concept in kindergarten-age children through active school/business partnerships, *NASP Communiqué*, 27(8), 90-95.
- Deniz, J. & Azeri, S. (2006). Mesleki müzik eğitimi alan ve almayan lise öğrencilerinin benlik kavramlarının incelenmesi. *Marmara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi* 23, 99-106.
- Dolgin, K. G. (2014). *Ergenlik psikolojisi-gelişim, ilişkiler ve kültür*. İstanbul: Kaknüs Yayınları.
- Harter, S. (1982). The perceived competence scale for children. *Child Development*, 53(1), 87-97.
- Kulaksızoğlu, A. (2006). *Ergenlik psikolojisi*. İstanbul: RemziKitapevi.
- Küçük, D. P. (2011). Müzik etkinliklerine katılan ve katılmayan çocuklarda benlik saygısı ve müzik yeteneğine yönelik özyeterlik algısının incelenmesi. *Elementary Education Online*, 10(2), 512-522.
- Metin, E. N. & Bencik Kangal, S. (2012). Bilim-sanat merkezlerine devam eden 12-14 yaş grubu üstün yetenekli çocukların benlik algılarının incelenmesi, *Eğitim ve Bilim*, 163(37), 3-16.
- Oyserman, D. & Markus. H. R. (1990a). Possible selves and delinquency. *Journal of Personality and Social Psychology*, 59, 112-125.
- Oyserman, D. & Markus. H. R. (1990b). Possible selves in balance: Implications for delinquency. *Journal of Social Issues*, 46, 141-157.
- Öner, N. (2012). *Türkiye'de kullanılan psikolojik testlerden örnekler-bir başvuru kaynağı*. İstanbul: Boğaziçi Üniversitesi Yayınevi.
- Öner, N. (1994). *Pier-Harris'in çocuklarda özkavramı ölçeği el kitabı*. Ankara: Türk Psikologlar Derneđi.
- Öner, N. (1996). *Piers-Harris' in çocuklar için özkavram ölçeği el kitabı*. Ankara: Türk Psikologlar Derneđi Yayınları.

- Özçiçek, G. (2014). *Çocuğun benlik kavramının olumluluğu, annenin mükemmeliyetçiliği ve anne kabul red algısı arasındaki ilişkilerin incelemesi*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Arel Üniversitesi, İstanbul.
- Özen, Y. & Gülaçtı, F. (2010). Benlik-kavramı ve benliğin gelişimi bilen benliğe gereksinim var mı? *Erzincan Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12(2), 21-37.
- Piers, E.V. & Harris, D. (1964). *Age and other correlates of self-concept in children*. *Journal of Educational Psychology*, 55, 91-95.
- Piers, E.V. & Harris, D. (1969). *Manual for the Piers-Harris children's self-concept scale*. Nashville, Tennessee: Counselor Recordings and Tests.
- Şenol Özyiğit, E. N. (2011). *İlköğretim matematik dersinde yaratıcı drama uygulamalarının öğrencilerin problem çözme stratejileri, başarı, benlik kavramı ve etkileşim örüntüleri üzerindeki etkisi*. Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.
- Tepeli, H. (2018). *Ankara'daki özengen müzik eğitimi veren kurumların çok yönlü incelemesi*. Yüksek Lisans Tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Konya.
- Topçu Bilir, Z. (2019). *Yaşam becerileri programının beş yaş çocuklarının yaşam becerileri, benlik algıları ve sosyal duygusal uyum düzeylerine etkisi*. Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Uçan, A. (1994). *İnsan ve müzik insan ve sanat eğitimi*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Uslu, M. (2009). *Cumhuriyet'in ilanından günümüze Türkiye'de müzik eğitimi üzerine bir çalışma*. İstanbul: Marmara Üniversitesi Yayınları.

The Effect of Amateur Instrument Training on Self-Concept Levels of Individuals in the 9-16 Age Range

Extended Abstract:

The self-concept, which development scientists emphasize emerged in childhood, is influenced to a great extent by Freud and Piaget, and is generally expressed as knowledge and ideas related to one's own characteristics. In general terms, the self-concept became effective with the ideas of Willam James, an early American psychologist. Harter (1988) explains this concept as a psychological trait that develops as a result of self-evaluation of emotions, thoughts and experiences obtained through the interaction of an individual with his environment (Bee & Body, 2009) Argun (2005) defines self as a concept which has many dimensions related to how the individual perceives himself and his judgements about himself; Dolgin (2014) expresses this concept as a part that forms the basis of self-esteem and is aware of the personality of the individual. Kulaksızoğlu (2006) states that this concept emerges as a result of acquiring new information and interaction with the environment and may change depending on the individual's experiences. On the other hand, Demoulin (2000), who intersects with this concept, expresses self-perception as a concept that encompasses all of the positive and negative feedback and information obtained from individual experiences (Aydın, 2019).

Vazou, Mantis, Luze and Kragh (2017) found that children with positive self-concept or perceived perceptions are more likely to be academically successful, and Molina (2015) observed that children with positive self-development have fewer problematic behaviours, states (Actor TopçuBilir, 2019). Having a positive self-development or concept motivates one's behaviour and also manages one's behaviour (Dolgin, 2004, p. 300). Oyserman and Markus (1990a; 1990b) also argue that individuals who do not have positive perceptions of themselves exhibit antisocial behaviour and are far from producing; Dolgin (2014) states that the positive self-concept enables the individual to be extroverted, supports friendship relationships, and gives the individual confidence to try new activities and deal with problems.

Within the framework of the education process, children coming to school age become more autonomous in their self-assessment, with concrete self-concepts are increasingly known to be more abstract, comparative, and more generalized (Bee & Body, 2009). Considering that the self-development process of individuals is continuing in educational environment, which cover a large part of childhood and adolescence period, the evaluation and effects of all dimensions from peer interaction to education program are open to discussion and investigation.

Music education, which has various functions in the development of the individual, is divided into three categories with its general, professional, and amateur dimensions. As a bridge between professional music education, which provides specific expertise in the field, and general music education, which supports all individuals in the society to receive music education at a basic level, diligent music education is a dimension of music education that is offered to individuals who love music and enables individuals to enjoy music (Uçan, 1994; Çağlar, 2011).

Unlike Professional music education, without creating the anxiety of performing music perfectly and without discouraging the individual from striving; it is thought that this education which is taken through courses, public education and private lessons (Uçan, 1994, p. 25) contributes to the individual development of students, their realization of themselves, their social relations and their interactions with other individuals (Uslu, 2009), (quote Tepeli, 2018).

Regardless of the level of musical readiness of the individual, the pragmatic music education supporting musical activities is often referred to as instrument education (Çağlar&Tekeli, 2018). Due to this feature,

the elaborate instrument education, which is much more inclusive than Professional instrument education, responds to the musical needs of many people such as playing, singing and making music together. Therefore, it enables the masses to reach the musical environment and it is assumed that more people are instrumental is self-realization.

Unlike the Professional music training does not require special qualifications to start the music and have seen many observed to work within the framework of human appealing amateur music education of amateur of instrument training in Turkey for the effect of child and adolescent self-concept or perception. At this point, it is thought that the research will be a resource for researchers and experts in music education and instrument education.

In this study, it is aimed to investigate the effects of realistic instrument education on self-concept levels of children and adolescents aged 9-16 years. In this context, the problem statement of the research is:

How are the self-concept levels of children and adolescents in the 9-16 age group who get amateur instrument training according to various variables?

Sub-problems of the research:

1. Do the self-concept levels of children and adolescents in the 9-16 age group who get amateur instrument training differ according to gender variable?
2. Do the self-concept levels of children and adolescents in the 9-16 age group who get amateur instrument training differ according to school type variable?
3. Do the self-concept levels of children and adolescents in the 9-16 age group who get amateur instrument training differ according to age variable?
4. Do the self-concept levels of children and adolescents in the 9-16 age group who get amateur instrument training differ according to instrument type variable?
5. Do the self-concept levels of children and adolescents in the 9-16 age group who get amateur instrument training differ according to duration of instrument training?

The research is descriptive and is a survey model within the scope of quantitative research method in terms of determining participant views, qualifications such as interests, skills, abilities, and attitudes on a subject or event and its applicability on larger samples compared to other studies (Büyüköztürk, 2010; 231). In the conceptual framework dimension of the research, the literature was reviewed, national and international sources related to the subject were examined, and a questionnaire was applied to the study group.

The study group consist of 151 students between 9-16 years of age who started to take amateur instrument education and continue to the instrument education in music classroom that depend on Minister of National Education (MNE) in Ankara, Antalya, İzmir and Samsun.

70 (46%) of the students participating in the research live in Ankara, 27 (18%) in Antalya, 40 (27%) in İzmir and 14 (9%) in Samsun. Based on the age range of the scale, there are 27 (18%) students at the age of 9, 22 (15%) students at the age of 10, 20 (13%) students at the age of 11, 25 (17%) students at the age of 12, 11 (7%) students at the age of 13, 16 (11%) students at the age of 14, 16 (11%) students at the age of 14, 11 (7%) students at the age of 15, and 18 (12%) students at the age of 16. 97 (64%) of these students are female and 54 (36%) are male. In the type of school, 76 (50%) of the students have been continuing their education in private schools and 75 (50%) in public schools. In the study group, 85 (57%) students play the piano, 26 (17%) the guitar, 32 (21%) the violin and 7 (5%) play the other instruments. According to duration of instrument training, 53 (35%) of the students have training for 1 year, 20 (13%) for 2 years, 19 (13%) for 3 years, 30 (20%) for 4 years, 11 (7%) for 5 years, 18 (12%) for 6 years.

In the form developed by the researchers, there are 5 questions in order to determine the age, gender, school type, instrument type, and duration of instrument training of the students involved in the research process. In this study, Childrens' Self Concept Scale which was developed by Piers-Harris (1969) and adapted to Turkish by Çataklı and Öner (1986) to determine the attitudes of 151 children and adolescents between the ages of 9-16 and to measure their self-perceptions. As the scores obtained from the 80-item scale, which were answered as "yes" or "no" increased, the participant's self-concept was more positive.

SPSS package program was used in the analysis of the research data. Kolmogorov-Smirnov test was applied to determine whether parametric or non-parametric tests will be used in the analysis of the data and to determine whether the data of the study group included in the study show normal distribution. According to the test results, it was observed that gender, school type, age group, instrument training time and instrument type data were not normally distributed.

Mann Whitney U Test used to determine whether there is a statistically significant difference between the distributions of two independent / unrelated groups (gender, school type) because the data do not show a normal distribution; The Kruskal Wallis Test was used to test the significance of the difference between the averages of three or more groups (age, instrument type, time of diligent instrument training). In the study, the Cronbach Alpha value was checked to determine whether the test applied was reliable. Cronbach Alpha value ($\alpha = 0.89$) was found to be reliable.

This research is important because it is the first research that examines the effect of amateur instrument training on self-concept. According to the results of the research, which is thought to be a tool for questioning the practice of trainers and institutions providing amateur instrument training and presenting new ideas to fields researchers:

- In the context of the research group, the effect of amateur instrument training on the self-concept levels of children and adolescents in the age group of 9-16 was examined in the study, and the self-concept levels of children and adolescents who got this training are found to be high.
- In the context of the research group, there is no difference between the self-concept levels of female and male children and adolescents in the age group of 9-16 who got amateur instrument training.
- In the context of the research group, there is no difference in the self-concept levels of children and adolescents in the age group of 9-16, who got amateur instrument training, and getting education in private or state schools.
- In the context of the research group, the self-concept levels of children and adolescents between the ages of 9-16 who have amateur instrument training vary according to the age.
- In the context of the research group, it was found that children and adolescents in the age group of 9-16 had a high level of self-concept in the first year of their amateur instrument training. But duration of the amateur instrument training have no parallels with self-concept levels.
- In the context of the research group, it has been determined that the self-concept levels of children and adolescents between the ages of 9-16 who got amateur piano training are higher than the students who got training in other instruments. Following this instrument, amateur training of violin and guitar, the most preferred instrument by students, have effect on self-concept levels of students.

Within the framework of the findings and results of the research:

Since age and instrument types are effective in self-concept levels in children and adolescents, it can be suggested that individuals get acquainted with this education at any stage of their childhood and adolescence.

Based on the research, a comparative study can be conducted to determine whether there is any difference between the self-concept levels of children and adolescents who get instrument training within the scope of general music education and professional music education, and children and adolescents who receive instrument training within the scope of amateur music education.

Amateur instrument education has an important role and effect on development and self-concept levels of children and adolescents. Practices to spread amateur instrument education can be applied.

It may be suggested to repeat this research with larger sample groups.

Key Words: *Amateur music education, Amateur instruments training, Self-concept, Childhood, Adolescence.*